

Лабораторія селекції гороху

□

□ □ □ □ □ □ Історія лабораторії

Селекція гороху на колишній Харківській селекційній станції (нині Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва УАН) проводиться більше 60 років, починаючи з 1944 року.

З 1944 до 1968 року селекція гороху проводилась під керівництвом Софії Михайлівни Фріденталь, з 1968 року до 2005 – під керівництвом кандидата с.-г. наук Петра Михейовича Чекригіна, а з 2006 р. лабораторією керує кандидат с.-г. наук Безуглий Ігор Миколайович.

Перший сорт гороху – сорт Харківський 131 був створений С.М. Фріденталь через 8 років після початку селекції гороху у 1944 році. У Державне сортовипробування сорт був переданий в 1952 і був районований як кормовий із 1960 року в шістьох областях України та в Хабаровському краї. З того часу і дотепер співробітниками лабораторії створено і передано 52 сорти гороху, з яких до Реєстру було внесено 34.

Селекція гороху проводиться в напрямку створення безлисточкових сортів різного типу, а саме: середньостиглих напівкарликових, середньостиглих середньорослих, зерноукісних, різних за тривалістю вегетаційного періоду.

Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва УААН належить пріоритет у створенні нових безлисточкових сортів гороху, які були впроваджені у виробництво. Перший оригінальний районований в Україні і у колишньому СРСР сорт безлисточкового морфотипу – Харківський вусатий, набув поширення у багатьох регіонах – Україні, Російській Федерації, Грузії і Таджикистані. Висота рослин цього сорту у сприятливі роки досягала 240 см і до початку наливу бобів він практично не вилягав. У 1984 році на Золотоноській сортодільниці Черкаської області сорт Харківський вусатий дав рекордний для гороху урожай зеленої маси – 64,8 т/га.

На базі безлисточкового сорту Харківський вусатий сорти – Вусатий 82, Вусатий 86, Вусатий 90, Вусатий 93, Камертон та Ескіз, із яких до Державного реєстру сортів рослин України занесені сорти: Вусатий 82 (1993), Вусатий 90 (1994), Камертон (2005), Ескіз (2007). Сорт Вусатий 90 був районований у п'яти регіонах Росії. В Україні сорт Вусатий 90

визнаний національним стандартом. На основі сорту Вусатий 93 був створений зерновий безлисточковий сорт Харківський еталонний, який з 2004 року визнаний національним стандартом для усіх зон України. Весь селекційний матеріал лабораторії переведений на безлисточковий морфотип і на його основі створена ціла низка нових високопродуктивних та технологічних сортів Глянс, Царевич, Чекбек, ЧБЛ–5, Оплот, Отаман, Магнат, стійких до вилягання, які за урожаєм зерна перевищують сорт Харківський еталонний.

Сорти гороху селекції Інституту рослинництва користуються попитом не тільки на Україні. На державному сортовипробуванні в Росії перебувають сорти гороху Фараон (у співавторстві з Всеросійським науково-дослідним інститутом зернобобових і круп'яних культур), Камертон, Глянс, Царевич, Шквал та Чекбек. З 2007 року в Реєстр селекційних досягнень, що допущені до використання в Російській Федерації, внесено сорт гороху Ефектний

Співробітники лабораторії селекції гороху:

завідувач – Безуглий Ігор Миколайович, кандидат с.-г. наук, ст. наук. співробітник;
провідний науковий співробітник – Василенко Антоніна Олександрівна, кандидат с.-г. наук, ст. наук. співробітник; молодші наукові співробітники – Штельма Андрій Михайлович, Глянцев Андрій Васильович (відповідальна за первинне насінництво); агрономи – Сердюк Віра Іванівна, Паніна Валентина Іванівна, Конікова Наталія Миколаївна, Настенко Тетяна Миколаївна, Шевченко Лариса Миколаївна; лаборант – Лисяк Марія Іванівна.

